

Obsah

Seznam důležitých symbolů a zkratek	9
Úvod	11
Kapitola 1. Stopová analýza a elektrochemické rozpouštěcí metody	12
1.1 Problémy a metody stopové analýzy	12
1.2 Elektrochemický přístup ke stopové analýze	13
1.3 Princip elektrochemických rozpouštěcích metod	14
1.4 Reakce využívané pro elektrolytické nahromadění	16
1.5 Typy pracovních elektrod	19
1.6 Metody sledování rozpouštěcí fáze	20
1.7 Selektivita stanovení	22
1.8 Úloha předběžných separací při elektrochemických rozpouštěcích stanoveních	23
1.9 Aplikace metody v současné době a výhled do budoucna	23
<i>Literatura</i>	24
Kapitola 2. Vylučování stop látek na elektrodách a vlastnosti vyloučených látek	26
2.1 Elektrochemický proces	26
2.1.1 Elektrochemický proces kontrolovaný rychlostí reakce přenosu náboje	28
2.1.2 Elektrochemický proces kontrolovaný rychlostí látkového transportu	29
2.1.3 Elektrochemický proces kontrolovaný kinetikou chemické reakce	33
2.1.4 Elektrochemický proces, na jehož řízení se podílí tvorba látky vylučované na elektrodě	34
2.2 Účinnost předběžného nahromadění	39
2.2.1 Hmotnostní bilance předběžného nahromadění	39
2.2.2 Rozdělení koncentrace vyloučené látky ve rtuťových elektrodách	45
2.3 Vlastnosti amalgamů	52
2.3.1 Vznik a fyzikálně chemické vlastnosti amalgamů	52
2.3.2 Elektrochemické vlastnosti amalgamů	56
2.4 Vznik a vlastnosti filmů na rtuťových a tuhých elektrodách	59
2.4.1 Vlastnosti tuhých elektrod	60
2.4.2 Vznik kovových filmů a povlaků nerozpustných sloučenin na povrchu elektrod	62
2.4.2.1 Vznik nerozpustných filmů na elektrodách při rozpouštění kovové elektrody nebo při oxidaci či redukcí iontů proměnné valence	62
2.4.2.2 Vznik kovových povlaků na inertních elektrodách	64

2.5	Předběžné nahromadění konstantním proudem	74
	<i>Literatura</i>	74
Kapitola 3.	Rozpouštěcí proces a metody jeho sledování	78
3.1	Polarografie a voltametrie s lineární změnou potenciálu	79
3.1.1	Rozpouštění kovů ze stacionárních rtuťových kapkových a filmových elektrod	86
3.1.1.1	Závislost I_p na podmínkách předběžného nahromadění	93
3.1.2	Rozpouštění filmů z povrchu elektrod	95
3.1.2.1	Rozpouštění kovového povlaku z povrchu rovinné inertní elektrody v nemíchaném roztoku	95
3.1.2.2	Rozpouštění filmů málo rozpustných kovových sloučenin z povrchu inertních elektrod	98
3.1.2.3	Rozpouštění filmů málo rozpustných sloučenin vznikajících reakcí s ionty elektrodového materiálu	99
3.1.2.4	Rozpouštění kovových filmů z povrchu elektrod za podmínek konvektivní difúze	99
3.1.3	Derivační a diferenciální zapojení při rozpouštěcí polarografii a voltametii s lineárním posunem potenciálu	103
3.2	Chronopotenciometrické a chronoamperometrické metody; coulometrické stanovení množství látky	104
3.3	Metody se střídavým napětím superponovaným na lineární se měnící stejnosměrné napětí	114
3.3.1	Využití technik se střídavým signálem v elektrochemické rozpouštěcí analýze	116
3.4	Jiné metody sledování rozpouštěcího procesu	119
	<i>Literatura</i>	121
Kapitola 4.	Aparatura a metodika	125
4.1	Aparatura	125
4.1.1	Indikační elektrody	125
4.1.1.1	Rtuťové stacionární elektrody	125
4.1.1.2	Rtuťové filmové elektrody	134
4.1.1.3	Tuhé elektrody	136
4.1.2	Referenční a pomocné elektrody	145
4.1.3	Elektrolytické nádoby	146
4.1.4	Měřicí přístroje pro rozpouštěcí stanovení	150
4.1.4.1	Polarografie a voltametrie s lineární změnou potenciálu	154
4.1.4.2	Polarografie a voltametrie se střídavou složkou napětí	156
4.1.4.3	Galvanostatické metody	156
4.1.4.4	Derivační techniky	157
4.1.4.5	Automatizace	157
4.2	Předběžné operace při rozpouštěcích stanoveních	160
4.2.1	Vliv nečistot a čištění chemikálií, charakter velmi zředěných roztoků	160
4.2.2	Příprava vzorku a předběžná separace	163
4.3	Pracovní postup při rozpouštěcí analýze	164
4.3.1	Volba typu elektrody	164
4.3.2	Volba složení základního elektrolytu	165
4.3.3	Volba potenciálu předběžného nahromadění	167
4.3.4	Volba doby předběžného nahromadění	167
4.3.5	Volba metody sledování rozpouštěcího procesu	168

4.3.6	Vyhodnocení rozpouštěcích křivek	170
	<i>Literatura</i>	172
<i>Kapitola 5. Praktické aplikace . . . . . 176</i>		
5.1	Úvod	176
	<i>Literatura</i>	177
5.2	Stanovení prvků a jejich sloučenin	177
5.2.1	Stanovení alkalických kovů a NH_4^+	177
	<i>Literatura</i>	178
5.2.2	Stanovení kovů alkalických zemin	178
	<i>Literatura</i>	180
5.2.3	III. hlavní podskupina	180
5.2.3.1	Stanovení hliníku	180
	<i>Literatura</i>	181
5.2.3.2	Stanovení gallia	181
	<i>Literatura</i>	183
5.2.3.3	Stanovení india	183
	<i>Literatura</i>	185
5.2.3.4	Stanovení thallia	185
	<i>Literatura</i>	188
5.2.4	IV. hlavní podskupina	190
5.2.4.1	Stanovení uhlikatých sloučenin	190
	<i>Literatura</i>	190
5.2.4.2	Stanovení germania	192
	<i>Literatura</i>	192
5.2.4.3	Stanovení cinu	192
	<i>Literatura</i>	193
5.2.5	V. hlavní podskupina	194
5.2.5.1	Stanovení arsenu	194
	<i>Literatura</i>	194
5.2.5.2	Stanovení antimonu	194
	<i>Literatura</i>	196
5.2.5.3	Stanovení bismutu	197
	<i>Literatura</i>	198
5.2.6	VI. hlavní podskupina	198
5.2.6.1	Stanovení kyslíku	198
	<i>Literatura</i>	198
5.2.6.2	Stanovení sirných sloučenin	198
	<i>Literatura</i>	199
5.2.6.3	Stanovení selenu a telluru	199
	<i>Literatura</i>	200
5.2.7	VII. hlavní podskupina. Stanovení halogenů	201
	<i>Literatura</i>	204
5.2.8	I. a II. vedlejší podskupina a olovo. Stanovení mědi, kadmia, zinku a olova	205
	<i>Literatura</i>	216
5.2.9	I. a II. vedlejší podskupina. Stanovení stříbra, zlata a rtuti	218
5.2.9.1	Stříbro	218
	<i>Literatura</i>	222
5.2.9.2	Zlato	223
	<i>Literatura</i>	225
5.2.9.3	Rtuf	225
	<i>Literatura</i>	227

5.2.10	Stanovení vzácných zemin	227
	<i>Literatura</i>	229
5.2.11	IV. vedlejší podskupina. Stanovení titanu, zirkonia, hafnia a thoria	229
	<i>Literatura</i>	230
5.2.12	V. vedlejší podskupina	230
5.2.13	Stanovení chromu, molybdenu, wolframu, vanadu a uranu	230
	<i>Literatura</i>	233
5.2.14	Stanovení rhenia a technecia	233
	<i>Literatura</i>	234
5.2.15	VIII. vedlejší podskupina a mangan. Stanovení železa, kobaltu, niklu a manganu	234
5.2.15.1	Železo	234
	<i>Literatura</i>	238
5.2.15.2	Kobalt	238
	<i>Literatura</i>	240
5.2.15.3	Nikl	240
	<i>Literatura</i>	241
5.2.15.4	Mangan	241
	<i>Literatura</i>	243
5.2.16	VIII. vedlejší podskupina. Stanovení vzácných kovů	243
	<i>Literatura</i>	244
5.3	Příklady rozborů	244
5.3.1	Stanovení olova v geologických vzorcích	244
5.3.2	Stanovení kadmia, india a zinku jako nečistot v olovu	245
5.3.3	Stanovení olova v tepelně odolných slitinách	245
5.3.4	Stanovení mikromnožství thallia v čistém indiu	246
5.3.5	Stanovení stop mědi, olova, kadmia a zinku v kovovém indiu a jeho solích	247
5.3.6	Stanovení selenu v polovodičových materiálech	247
5.3.7	Stanovení olova, mědi, kadmia a zinku ve slitině obsahující hliník	248
5.3.8	Stanovení stříbra v rudách a produktech po jejich úpravě	249
5.3.9	Stanovení zinku v silikátech	251
5.3.10	Stanovení olova, mědi a kadmia jako nečistot ve vzduchu	251
5.3.11	Stanovení olova v krvi	252
	<i>Literatura</i>	252
5.4	Použití elektrochemických rozpuštěcích metod pro fyzikálně chemic- ké studium	253
	<i>Literatura</i>	253
	Rejstřík	254